

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства економіки України
“Про затвердження Порядку підготовки, атестації та підтвердження
компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне
обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу
стану охорони праці та безпеки промислового виробництва”

1. Мета

Проект наказу Міністерства економіки України “Про затвердження Порядку підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва” (далі – проект акта) розроблено з метою наближення національних нормативно – правових актів з охорони праці до права ЄС, відповідно до міжнародно-правових зобов’язань України у сфері європейської інтеграції, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), та забезпечення прозорої і якісної системи підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Статтею 419 Угоди про асоціацію визначено, що беручи до уваги Главу 13 “Торгівля і сталий розвиток” Розділу IV “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” цієї Угоди, Сторони посилюють діалог та співробітництво щодо забезпечення гідної праці, політики зайнятості, безпечних та здорових умов праці, соціального діалогу, соціального захисту, соціального залучення, гендерної рівності та недискримінації.

Статтею 424 Угоди про асоціацію передбачено, що Україна забезпечує поступове наближення до права, стандартів та практики ЄС у сфері зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей, як зазначено у Додатку XL до цієї Угоди.

Відповідно до Додатку XL Угоди про асоціацію, Україна зобов’язується поступово впродовж 3 років наблизити своє законодавство до законодавства ЄС, зокрема до Директиви Ради 89/655/ЄЕС від 30.11.1989 про мінімальні вимоги щодо безпеки і захисту здоров’я при застосуванні працівниками знарядь праці під час роботи (друга окрема директива у значенні статті 16 (1) Директиви 89/391/ЄЕС).

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Свириденко Юлія Анатоліївна**
Сертифікат **3FAA9288358EC003040000007EB82C0086BFC600**
Дійсний з **11.11.2023 2:52:18** по **09.11.2024 2:52:18**

Мінекономіки

4703-05/46479-03 від 28.06.2024 16:33

Однак, було ухвалено нову Директиву Європейського Парламенту і Ради 2009/104/ЄС від 16.09.2009 про мінімальні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я при використанні робочого обладнання працівниками на роботі (друга окрема Директива у значенні статті 16(1) Директиви 89/655/ЄЕС) (далі – Директива 2009/104/ЄС), яка передбачає, що будь-яке посилення на Директиву 89/655/ЄЕС вважатиметься посиленням на Директиву 2009/104/ЄС (стаття 13).

Пунктом 2 статті 5 Директиви 2009/104/ЄЕС передбачено, що з метою забезпечення збереження здоров'я та безпеки, а також своєчасного виявлення та усунення погіршення стану, яке може призвести до небезпечних ситуацій, роботодавець повинен забезпечити, щоб робоче обладнання, яке піддається впливу умов, що викликають таке погіршення, підлягало:

(а) періодичним перевіркам та, у відповідних випадках, тестуванню компетентними особами у значенні національного законодавства та/або практики;

(б) спеціальним перевіркам компетентними особами у значенні національного законодавства та/або практики щоразу, при виникненні виняткових обставини, які можуть поставити під загрозу безпеку робочого обладнання, такі як модифікаційні роботи, аварії, природні явища або тривалі періоди бездіяльності.

На сьогодні в Україні, питання передбачені пунктом 2 статті 5 Директиви 2009/104/ЄЕС регламентуються положеннями постанови Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 687 “Про затвердження Порядку проведення технічного огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки”, із змінами (далі – постанова Кабінету Міністрів України № 687).

З метою наближення національних нормативно-правових актів з охорони праці до права ЄС, а саме імплементації положень пункту 2 статті 5 Директиви 2009/104/ЄЕС, а також виконання постанови Кабінету Міністрів України № 687 в частині встановлення вимог до діяльності експертних та спеціалізованих організацій, затверджено наказ Мінекономіки від 27.11.2023 № 17954 “Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки”, яким передбачено, зокрема підтвердження компетентності зазначених організацій шляхом акредитації.

Нормами указаних Вимог передбачена наявність мінімально необхідного компетентного персоналу для здійснення інспектування.

Враховуючи зазначене, виникла необхідність актуалізувати порядок підготовки, атестації та підтвердження компетентності експертів технічних.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта визначаються:

порядок теоретичної та практичної підготовки, процедури атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва;

встановлюються вимоги до змісту та видів програм підготовки експертів технічних з промислової безпеки (далі – експерти технічні);

встановлюються вимоги до матеріально-технічної бази центрів підготовки, що мають намір здійснювати (здійснюють) підготовку експертів технічних;

визначається адміністратор системи підготовки експертів технічних та його повноваження в частині забезпечення підготовки експертів технічних;

Також проектом акта передбачено, набрання ним чинності через шість місяців з дня його опублікування.

Проектом акта пропонується визнати такими, що втратили чинність, накази:

Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 20.12.2006 № 16 “Про затвердження Порядку атестації фахівців, які мають право проводити технічний огляд та/або експертне обстеження устаткування підвищеної небезпеки”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.02.2007 за № 118/37454;

Міністерства соціальної політики України від 29.05.2018 № 785 “Про внесення змін до Порядку атестації фахівців, які мають право проводити технічний огляд та/або експертне обстеження устаткування підвищеної небезпеки”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.08.2018 за № 103/13370.

4. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері є: Конституція України, Закон України “Про охорону праці”, постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 687 “Про затвердження Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки”, наказ Міністерства економіки України від 27.11.2023 № 17954 “Про затвердження Вимог до суб’єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме додаткових витрат із державного та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження із Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні, Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

Проект акта потребує погодження з Міністерством соціальної політики України та державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Проект акта не стосується прав осіб з інвалідністю, сфери наукової та науково-технічної діяльності, питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, розвитку адміністративно-територіальних одиниць, функціонування і застосування української мови як державної і не потребує погодження всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю та їхніми спілками, Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій та уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування.

Проект акта оприлюднено на офіційному сайті Державної служби України з питань праці (www.dsp.gov.ua).

7. Оцінка відповідності

Проект акта містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ознаки дискримінації.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме позитивний вплив на інтереси держави, за рахунок актуалізації законодавства через унормування вимог до підготовки, атестації та підтвердження компетентності експертів технічних.

Реалізація акта позитивно впливатиме на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Встановлення порядку щодо підготовки, атестації та підтвердження компетентності експертів технічних, сприятиме підвищенню якості експертної діяльності у сфері охорони праці.

Реалізація акта також стимулюватиме створення безпечних умов на робочих місцях, за рахунок підтримання належного стану обладнання підвищеної небезпеки, зниження аварійності, травматизму, що у свою чергу позитивно вплине на стан дотримання суб'єктами господарювання законодавства про охорону праці.

Реалізація акта не матиме впливу на ринок праці, розвиток адміністративно-територіальних одиниць, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище.

Інформація щодо впливу реалізації проекту акта на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний в короткостроковій та довгостроковій перспективі	<p>Актуалізація системи підготовки, атестації та підтвердження компетентності експертів технічних, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки та виконують експертизу стану охорони праці.</p> <p>Розвиток конкурентного середовища.</p> <p>Підвищення рівня прозорості та неупередженості в системі атестації фахівців, які проводять технічний огляд та/або експертне обстеження устаткування підвищеної небезпеки.</p>
Суб'єкти господарювання (суб'єкти господарювання що проводять технічні огляди та/або експертне обстеження, виконують експертизу стану	Негативний в короткостроковій перспективі та позитивний в довгостроковій перспективі	<p>В короткостроковій перспективі витрати на підготовку та підтвердження компетентності.</p> <p>В довгостроковій перспективі підвищення якості проведення технічних оглядів/експертного</p>

охорони праці та безпеки промислового виробництва.)		обстеження, виконання експертизи стану охорони праці.
Суб'єкти господарювання (суб'єкти господарювання що виконують роботи підвищеної небезпеки та/або експлуатують машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки.	Позитивний в короткостроковій та довгостроковій перспективі	Якісна експертиза стану охорони праці, якісний стан машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Зменшенню виробничого травматизму та професійних захворювань під час виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації обладнання підвищеної небезпеки.

Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України
_____ 2024 р.

Юлія СВИРИДЕНКО